

Micah

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Micah.

Hay Nangitud'an Micah eten Liblu: nan Hudyun numpunhitud Israel unu ad Judah.

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibaga: ngadan nen tagun umat ay Apo Dios?

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: hidin numbattanan di 742 B.C. hi engganah din 687 B.C.

Hay Teman ten Liblu: nan tagun way pangulug-nan Apo Dios ya atonay maphod hinan i'ibbana ti kulugonay anahamad Apo Dios an mumpapto' ay hiya.

Hay Outline ten Liblu:

Hay aton Apo Dios an MUMMOLTAH nan Hudyu (1:1—2:11; 3:1-12; 4:9-12; 6:1—7:13)

Hay moltaon Apo Dios ay dida ya nan tataguh di (1:1-7; 6:1—7:13)

Hay moltaon Apo Dios ay dida ya nan asiuda-siudad (1:8—2:5)

Hay moltaon Apo Dios ay dida ya nan agguy immannung an propeta (2:6-11)

Hay moltaon Apo Dios ay dida ya nan iJerusalem (4:9-12)

Hay aton Apo Dios an BUMALIW hinan Hudyu (2:1-13; 4:1-8, 12-13; 5:1-15; 7:14-20)

Baliwan Apo Dios didah nan hopap di umalian Kristu (5:1b-2)

Baliwan Apo Dios didah nan pidwan di umalian Kristu

An nan Punligatan di Tatagu (5:3, 5b-15)

An nan Hinlibuy Tawon (2:12-13; 4:1-8, 12-13; 5:1a, 4-5a; 7:14-20).

¹ Ha" in an hi Micah* an iMoresheth† hidin nahayhaynod hi nun'alian da Jotham,‡ ya hi Ahaz,§ ya hi Hezekiah* hidid Judah ya umat hituy hinapit Apo Dios ay ha" in hi aat di ma'at ad Samaria ya ad Jerusalem.† At inali' di,

² “Donglonyun amin an tatagu,
ya ihamadyun ingaon
ti nan nidugah di abalinanan Dios an wah
nan me'gonan an Timplunay mangihtiguh
nan baholyu.”

Hay Amoltaan ad Samaria ya ad Jerusalem

³ Ya inali' goh di,
“Tigonyu an umalih Apo Dios an taynana
nan me'gonan an awadanad abuniyan
ta mundadyu an e'wanah nan tulid di
atata'nang an duntug.

⁴ Ya paddungnay mun'a'anang nan aduntuduntug
an umat hinan lilin hi un meheggon hinan
apuy,

* **1:1** Hay pohdonan ibaga ya *ngadan nen tagun umat ay Apo Dios?* (Bahaom nan footnote di Mic. 7:18). † **1:1** Ohan babluy hi ad Judah. Hay ohan ngadana ya *Moresheth Gath* (verse 14), ya hay pohdonan ibaga ya *adaw ad Gath* (bahaom nan footnote di verse 14). ‡ **1:1** Hay nun'alianad Judah ya hidin 750-735 B.C. (II Ki. 15:32-38; II Chron. 27:1-4, 7-9). § **1:1** Hay nun'alianad Judah ya hidin 735-715 B.C. (II Ki. 16:1-20; II Chron. 28:1-27). * **1:1** Hay nun'alianad Judah ya hidin 715-686 B.C. (II Ki. 18:1-20:21; II Chron. 29:1-2; 31:1, 20-21; 32:9-33; Isa. 36:1-39:8). † **1:1** Ad Samaria di kapitulyud Israel, ya ad Jerusalem di kapitulyud Judah.

ya numpanga'ayuhda an umat hinan
danum an nihiit hinan daplah,
ya nan nundodotal ya munhiyan ta
munduwa.

⁵ Ya ma'at hanan amin ti dumalat nan numba-
holan nan holag Israel ya nan nan'ugandan
Apo Dios.

At hay ma'amuyuan hinan numbaholan
nan holag Israel?

Undan bo'on nan tatagud Samaria an kapitu-
lyuda?

Ya hay awadan nan nabagtun nun-
dayawan nan tatagud Judah hinan bu-
lulda?

Undan bo'on ad Jerusalem an kapitulyuda?

⁶ At hiyanan inalin Apo Dios di,

Ha"in an Dios ya pa"io' ad Samaria ta
mumbalin hi galden an puntamman hi
greyp,

ya pumpulig'u nan batuh nan nundotal ta
mun'abunhiyan nan nipabunana.

⁷ Ya an amin nan bululda ya mun'agimu',

ya an amin di nipa'daw hinan timpluda
ya mun'apuulan.

Ti hanan adawda an innalda ya un hay
nalpuh bayad di puta,[‡]

[‡] **1:7** Hay ugalidan mundayaw hinan udum an bululdah nan timpluda ya elo'day putan di bulul, ya nan bayadna ya umuy hinan timplu.

ya hana goh an bayad nan puta ya hiya
goh di ma'usal.”§

- 8 Ya inali' goh an hi Micah di,
“Hiyanay dumalat ya numanomnoma'
ya dumanaldallanana' an mi'id di hapatus'u*
ya numbobollada'.†
Ya kumilaa' an umata' hinan animal an
jakal,‡
ya mumpala'a' an umata' hinan kuup.
- 9 Ti paddungnay himmalom nan hugat di tatagud
Samaria an adi ahan ma'agahan,
ya umat goh hinay ma'at ad Judah,
ya ta'on goh ad Jerusalem an kapitulyu an
numpunhituwan nan tatagu'.
- 10 Ya adiyu *ibabbaag* hinan buhulyun tatagud
Gath§ nan na'abakan tu'u,

§ **1:7** Heten impa'innilan Micah ya na'at hidin 722-721 B.C. hidin nama"ian nan i'Assyria ad Samaria (II Ki. 17:6), ya matagu ni' hi Micah hidin na'atana. Ti nan bayad di putah nan timpludad Samaria ya innal goh nan i'Assyria, ya inyanamutda ta usalondah nan pundayawandah nan do'ol an bululda. * **1:8** Hay pohdonan hapiton nan adi munhapatus ya ipattignay punlungdayaana. † **1:8** Ta'on un hi Isaiah an propeta ya nunle'le'od ad Jerusalem an numbobollad ta ipattignay a'aanan di lubung nan nakaphul an Hudyuh awni (Isa. 20:2). Mu alyon di udum an ma'ahhapul di wanoh da Micah ay Isaiah, mu mid mapto'. ‡ **1:8** Hiya ya umat hinan atata'ot an ahuh nan inalahan. § **1:10** Hay pohdonan ibaga ya *ibabbaag*. Hiyah ne ohan kalahin di hanul an ma'alih pun ti ma'alalah nan pohdon an hapiton di ohan hapit ta ma'usal hinan tududu.

ya adiyu ipattig di *kumilaanyuh* nan
i'Acco,*
mu mumpulligan ayuh nan *hupu'* an
tatagud Beth Ophrah† ta ipattigyuy
punlungdayaanyu.

- 11 Ya da'yun tatagud Shaphir‡ ya maluh ayu an
numbobollad ya ababain di aatyu,
ya mi'id ah *pumitaw* hinan himpangilih
nan babluy ad Zaanan.§

Ya awniat donglonyu nan ahi'e'ebel ad Beth
Ezel* ti nan bumaliw ya nekak ay da'yu.

- 12 Ya nan tatagud Maroth† ya hehemmonday
abaliwandah nan aton di buhulda,
mu umod'o'od'odda ti mi'id bumadang ay
dida
ti inyabulut Apo Dios nan apa"ianda an mag-
adyuh hinan babluy ad Jerusalem.

- 13 Ya da'yun tatagun numpunhitud Lachish‡ ya
punnaudonyun *pun'ipaku nan kabayuyuh*

* **1:10** Hay pohdon ten ngadan an ad Philistia an ibaga ya *kumila*.
Hay ngadan ten babluy ad ugwan ya Acre. † **1:10** Hay pohdonan
ibaga ya *abung hi awadan di hupu'*. ‡ **1:11** Hay pohdonan
ibaga ya *maphod*. Hiyah ne oha goh an kalahin di hanul ti
na'alalah nan ballin nan pohdon an hapiton di ohan hapit ta ma'usal
hinan tutdudu. Ya hay ituduna ya mumbobollad nan Hudyun
matiliw hi pidwa ti impapilit nan mangabak hinan ma'abak ta
mumboladda ta mabainanda. § **1:11** Hay pohdonan ibaga ya
pumitaw. * **1:11** Hay pohdonan ibaga ya *nan nedelloh an abung*.
At ta'on hi un way bumaliw ay didah nan denellohda mu adida
baliwan dida ti mapakakda. † **1:12** Hay pohdonan ibaga ya
mun'aklit. At hanan umipaligat an ma'at hinan iMaroth ya umat
hinan mun'aklit ay dida. ‡ **1:13** Hay pohdonan ibaga ya *duwa*
(*unu nahuluk hi duwa*) an kabayun mundehhan an manguyud hi
aladyu unu kalesa.

nan kalesan di punluganan di mi'gubat ta lumayaw ayu.

Ti da'yuy nahhun an nangitudtuduh nan numbaholan nan tatagud Zion, ya inyunnudyuh nan inat di tatagud Israel an gunda numbahol ti gunda nundayaw hi bulul.

- 14 At hiyanan da'yun tatagud Jerusalem ya idatyuy *adawyun* da'min iMoresbeth Gath§ hinan ay tu'u punhihiyanan ti abakon da'mi mahkay hi buhul, ya inyuy da'mih udum an babluy. Ti mi'id di hohoddon nan ali tu'un holag Israel hi badang nan i'Aczib* ti *ilayahanda* hiya.”

- 15 Ya inalin goh Apo Dios di, “Ipa'abak da'yun iMareshah† hinan buhulyu ta hakuponday babluyyu, at nan a'ap'apuyun holag Israel ya umuyda mun'ipo"oy hinan lingab hi ad Adullam.

- 16 At da'yun Hudyu ya mumpamukmuk ayu ta hiyay mangipa'innilah nan punlungdayaanyu ti iyuyda nan imbabaluyuh udum an babluy.

§ 1:14 Hay pohdonan ibaga ya *adaw ad Gath* (bahaom nan footnote di verse 1). Hiyah ne babluy hi nalpuwan Micah an himmapit. Ya hay itudun ten hanul ya hakupon nan i'Assyria nan babluy ad Moresbeth Gath. * 1:14 Hay pohdonan ibaga ya *ilayahan*. † 1:15 Hay pohdonan ibaga ya *nan mangab'abbak* (bahaom nan footnote di Mic. 1:11 an mangituduh aat ad Shaphir ta innilaom di aat ten kalahin di hanul.)

At mi'id mahkay tigonyun dida.”‡

2

*Hay Pumbalanan nan Pamilupiluh hinan
Nun'awotwot*

- ¹ Ya ha"in an hi Micah ya inali' goh di,
 “Nan tatagun tumu'al an mumplanuh
 atondah nappuhi ya mahmo'da!
 Ya hinan mabiggat hi bumangunanda ya
 inatda nan implanuda
 ti hiyah ne an implanuda ya abalinandan
 aton.
- ² Ya wada ay di lutah amnawanda ya nonong ya
 hinakupda,
 ya wada ay goh di abung hi amnawanda
 ya un nonong ya penlohda.
 At un nonong ya nunhamhamda nan gina'u
 ya tawid nan i'ibbada!”

- ³ At inalin Apo Dios di,
 “Idadaan'uy nidugah hi punligatanyun
 tatagu ta mi'id ah melwang ay da'yu,
 at mapogpog nan panaldalanyun
 mumpahiya ti hiyah ne gutud di
 punligligatan.
- ⁴ At henen a'atana ya ikankantan di buhulyuy
 paneldeladan da'yun alyonday,
 Nidugah ahan di nummoltan Apo Dios ay
 dida!

‡ **1:16** Inabak ya impihbut nan i'Assyria nan Hudyuh appit hi iggid hi un hagangon di buhu'an di algaw hidin 722-721 B.C., ya hidin 586 B.C. ya inabak ya impihbut nan i'Babylon nan Hudyuh appit hi agwan hi un hagangon di buhu'an di algaw.

Ya penlohnay lutada ta indatnah nan namalud ay dida.

(Mu un hanulda.*)"

⁵ Ya ha'in an hi Micah ya inali' di,

“Henen algaw hi pangipabangngadan
Apo Dios hinan tatagunah nan
babluyda

ya mi'id di midat hi tawidyu† an anggay nan
tataguna.”

Nan Nibahhaw an Propeta

⁶ Ya inalin nan mumpunlayah an propetan ha'in
di,

“Ammunah nen gunmu ipa'innila!

At adim hapiton hanan amin ay da'mi

ti immannung an adi iyabulut Apo Dios
di abainanmi!”

⁷ Mu inali' ay diday,

“Undan hi Apo Dios di numbalin hi buhul
nan holag Israel ta iyabulutna hanan
ma'at?

Gadya an waday hapiton Apo Dios ay da'yun
inalinay,

Undan aggyuyu inilan maphod di ato'
hinan tagun mangat hi maphod?

⁸ Da'yu ahan di numbalin hi buhul nan tatagu' an
bo'on Ha'in!

Ti innalyu nan lubungdan pamatangdah
nan bennohdan pihhun da'yu,

* **2:4** Nan munhanul ya nan i'Assyria an mangabak ay didah pidwa. † **2:5** Hay pangibaagan Micah ya nan Hudyun mamaligat hinan i'ibbadan Hudyu.

ya umat ayuh nan mangakaw
 ti ini ya adiyu ibangngad nan innalyun
 lubangdah nan gutud di pangibangn-
 gadanyu!

9 Gadya an pumpakakyu goh nan binabain nan
 tatagu' hinan ma"aphod an nunhituwanda,
 ya penlohyu nan imbabaluyda an nan
 wagah'un didah mid pogpogna!‡

10 At mala"uy ayu ta makak ayu!
 Ti bo'on heten lugal di pun'eblayanyu ti
 paddungnay linugityu,
 at nun'apa"i an dumalat nan baholyu!

11 Ya gulat ta umali nan munlayah an propetan
 bumalbali ta alyonan da'yuy,
 Ipa'innila' an mawaday do'ol hi bayahyu!
 Gadya an nan umat hina an propetay pohpo-
 hdonyu!"

*Hay Pangamungan Apo Dios hinan Holag Israel
 ta Baliwana Dida*

12 Ya inali' an hi Micah di wada pay di hinapit Apo
 Dios ay ditu'un inalinay,
 “Amungo' damdama da'yun amin an ho-
 lag Israel an na'angang an din nipiyuy
 hi udum an babluy,
 ta umat hinan kalniluh nan kolal an malam-
 mung.

At dumo'ol ayuh nan babluyyu.

13 Ya paddungnay ibughul Apo Dios di pantaw
 nan babluy ta hiyay pange'wan tu'u.

‡ 2:9 Hay wagahda kuma ya nan biyangdan mumpunhitud Israel
 ya ad Judah, ya nan biyangda goh an mumpundayaw ay Apo Dios
 hinan Timpludad Jerusalem.

At Hiya an Ali tu'u ya ipangulu ditu'u
ta mumbanggad tu'uh nan babluy
tu'u.”§

3

Hay Ahumalyaan nan A'ap'apud Israel

- ¹ Ya ha"in an hi Micah ya inali' goh di,
“Da'yun a'ap'apumin holag Israel an
mumpumpapto' ya donglonyuy alyo':
Undan aggyuyu inilay aat di nahamad an
pangat tu'un holag Israel?
- ² Ti un at goh hay penpenhodyu ya nan nappuhi
an bo'on nan maphod!
Ti paligatonyu nan i'ibba tu'un tatagun
Apo Dios
an paddungnay punlalatyuy up'upda an
ta"on unda matattagu,
- ³ ya paddungnay unyu punggunitan dida,
ya numbongwahyuy tungalda,
ya nuntadtadyu goh an umat hinan dotag an
mihaang!
- ⁴ At wada ay di gutud hi pumpabadanganyun
a'ap'apun Apo Dios
ya adina ahan dongdonglon nan
luwaluyu
ti ipo"oytay angahnan da'yu an dumalat nan
nun'appuhin ina'inatyu.”
- ⁵ Ya waday hinapit Apo Dios an inalinay,

§ 2:13 Itududay ma'at hinan Hinlibuy Tawon.

“Da'yun mumpunlangkak an propetan
 gun mamalbalih nan tatagu' ta omod
 unda mibahhaw
 ti wa ay di mamangan ay da'yuh ma"aphod
 an ma'an ya alyonyuy,
 Mawaday lenggop ay da'yu!
 Mu wa ay ta adi da'yu panganon ya ente"ayun
 bumohol ay dida!

- ⁶ At hiyanan da'yun ma'aladyah an propeta ya
 magadyuh di apogpoganyu
 an paddungnay mahelngan ayu,
 at mapogpog nan paddungnay gunyu enapon
 ti gunyu binalbaliyan nan tatagu' hinan
 gunyu impa'innilan dida.
- ⁷ At hanianyuy angahyu ti mabainan ayuh nan
 adi' pangipa'annungan hinan gunyu ibaag
 an ma'at hi udum di algaw
 ti immannung an adi' tabolon nan iba-
 gayu!”
- ⁸ Mu ha"in an hi Micah ya propetan niyo'odolan
 nan Na'abuniyanan an Lennawa,
 at hiyanan waday abalina' an mangat hi
 nahamad,
 ya hiyaat goh un way tulid'un mumpan-
 gibaag hinan nun'appuhin inat nan ibba
 tu'un holag Israel ya nan baholda.
- ⁹ At donglonyun a'ap'apumin holag Israel
 an namahiw hinan nahamad an pangat
 ya namikuh nan makulug!
- ¹⁰ Manu ay gun ayu numpa'ammah a'abung hinan
 siudad ad Jerusalem

- ti dumalat nan pimmatapatayanyu ya
 nan gunyu numbaholan
 an hiyay nalmuwan di pihhu ya abalinanyu!
- 11 Ti da'yun huhuwis ya malagbuan ayuh un way
 ipanuhyu,
 ya da'yun papadi ya gahin un way hel-
 duyu ya unyu itudtuduy Uldin,
 ya da'yun propeta ya ibaagyuy ma'at hi udum
 di algaw hi un da'yu lagbuan.
 Mu ta'on un umat hinay aatyun amin ya
 inaliyu damdamay,
 “Edenol tu'un Apo Dios ti hiyaat un mi'id ah
 nappuhih ma'at ay ditu'u ti wagwadah Apo
 Dios ay ditu'u!”
- 12 At hiyanan da'yuy dumalat ya paddungnay
 ma'aladud Jerusalem an umat hinan
 payaw,
 at mapa'id Jerusalem,
 ya nan Timpluh nan nammagtun
 pundayawan ya mumbalin hi inalahan.*

4

*Hay Pumpapto'an Apo Dios hi Udum di Algaw (Isa. 2:2-4)**

1 Ha"in an hi Micah ya inali' goh di,

* **3:12** Jer. 26:18. Mid mapto' ya gapu ta waday nangibaag hinan Alin hi Hezekiah eten verse an intudun Micah an ta'on hi un nabayag an natoy at hiyay dimmalat hinan nuntutuyuan nan i'Israel ay Apo Dios (Jer. 26:17-19; II Ki. 18:1-6; II Chron. 29:1-31:21). * **4:** Napapaddung ahan nan nitudo' hi Mic. 4:1-3 ya Isa. 2:2-4, ya mid mapto' ya hi Isaiah di nahhun an nuntudo', ya hiyay nangngalan Micah ta ituduna goh.

“Udum di algaw[†] ya nan duntug an awadan di Timplun Apo Dios ya miyal'allan ata'nang ya un nan udum an aduntuduntug.

At do'olday tatagun malpuh nan abablubabluy an umuy hidi an umatdah nan danum hi wangwang an umayuh.‡

² Ya do'olday Hentil hinan abablubabluy an mangalih,

Umali ayu ta munti'id tu'un umuy hinan duntug Apu tu'uh nan Timpluna an Dios di holag Israel ta ituduna nan pohdonah aton tu'u ta nan pohdonay unudon tu'u!

At immannung an heden algaw ya miwa'awa'at hi abablubabluy nan Hapit Apo Dios an mete"ad Jerusalem.§

³ Ya ipanuh Apo Dios an amin nan tataguh nan abablubabluy hinan adida pun'u'unnudan an ta"on hi un nan way abalananan babluy unu nan adadagwin babluy.

At pumbohaldan nan hanggapda ta iyam-madah tadam di aladu,

ya inyam-madah kumpay nan gayangda.

Ya mi'id mahkay di munggugubat hinan abablubabluy,

ya mi'id mahkay di mundadaan ay didah gubat.*

† 4:1 Mipa'annung hinan Hinlibuy Tawon. ‡ 4:1 Isa. 2:2. § 4:2 Isa. 2:3. * 4:3 Isa. 2:4.

- 4 Ya an amin mahkay nan hinohha ya malenggop-
dah nan numpunhituwanda,
ya malmuy bungan nan greyp ya nan
ayiw an fig an inhabalda.
Ya mi'id mahkay di mana'ta'atot ay dida ti hi
Apo Dios an nidugah di abalinanay nanapit
efe.
- 5 At an amin nan Hentil hinan nunlene'woh hitud
Israel
ya wadiyononan nundayaw hinan daya-
wonda.
Mu ditu'un Hudyu ya hi Apo Dios di unudon
tu'u ya dayawon tu'uh mi'id di pogpogna.”

*Hay Pumbanggaran nan Holag Israel hinan
Babluyda*

- 6 Ya inali' an hi Micah di,
“Hi Apo Dios ya inalinay,
Immannung an minolta' nan tatagu,
ya numpakak'u dida an ayda balud hi-
nan udumnan babluy ta hidiy nunhol-
holtapanda.
Mu magadyuh nan algaw an gutudnah[†]
pangamunga' mahkay ay dida.
- 7 Ya danen na'angang an din napakak an nipiyuy
hi udum an babluy
ya pumbalino' didah ma'abbi'ah an him-
pamabluy,
ya Ha"i an Dios di mumpapto' ay didad
Jerusalem hi mi'id pogpogna.
- 8 At da'yun tatagud Jerusalem ya halimuna' da'yu
an umata' hinan mumpahtul hinan way
pun'aduga',

[†] 4:6 Mipa'annung mahkay hinan Hinlibuy Tawon.

ya pabanggado' din pumpapto'anyun
babluy an ad Jerusalem an awada' an
ali.”

- ⁹ Mu alyo' goh di,
“Anaad ta pumkaw ayun kumila?
Undan mi'id di aliyu?
Ya undan nun'atoy din gun manugun ay
da'yu
an umat ayuh nan babain dinumgoh di putu-
nan muntungaw?
- ¹⁰ Umannung an awniat nunheglay
holholtaponyun iJerusalem
ti umat ayu nongkay hinan babain
nidugah di ha'it di putunan
muntungaw!
Ti mahapul an makak ayu ta taynanyuh
ten babluyyu ta matiliw ayun mipiyuy ad
Babylon!‡
Mu ta"on ya hidiy pamaliwan Apo Dios
ay da'yuh nan nappuhin aton nan
buhulyu.§
- ¹¹ Mu ad ugwan ya do'ol di buhul an Hentil hinan
abablubabluy
an nunlammung an mangubat ay
da'yun alyonday,
Gubaton tu'ud Jerusalem ta mun'apa"i ya un
tu'u mahkay alyon di awahyun iJerusalem!
- ¹² Mu aggyuda inilay ninomnom Apo Dios.

‡ **4:10** Na'at hidin 586 B.C. § **4:10** Ente"an Apo Dios an namaliw
hinan Hudyud Babylon hidin 538 B.C.

Ti umannung an amungona dida ta
mamoltada
an umatdah nan paguy an miyuy hinan
pun'elekan.”

¹³ At inalin Apo Dios di,
“Da'yun tatagud Jerusalem ya umuy ayu
ta moltaonyu nan buhulyu!
Ya pumbalino' da'yuh ma'abbi'ah an umat
hinan manilhig an animal
an paddungnay waday ha'gudyun gumo'
ya u'ubyun gambang,
at paddungnay punggimu'yu nan Hentil hi-
nan abablubabluy!”

At inali' an hi Micah ay da'yun iJerusalem
di,
“Pun'alayun amin din nappuhin nun'aladan
inadangyanda
ta idawatyun Apo Dios an mumpapto' hi
an amin hitun luta.”

5

Nan Malpud Bethlehem an Nitulag hi Mumpapto'

¹ Ya ha"in an hi Micah ya alyo' ay da'yun i'ibba' an
iJerusalem
ta amungonyu nan tindaluyu ta
mundadaan ayu
ti awniat li'ubon ditu'uh nan buhul,
at abakon ditu'u,

ya ta'on un nan ali tu'un mumpapto' hitud
Israel ya nidugah di abainana.*

² Ya inalin Apo Dios di,
“Ya ta'on hi un umat hinay ma'at hinan
aliyun iBethlehem ad Ephrathah hi ad
ugwan
mu awniat mipabagtuh nen babluy
ti hidiy alpuwan nan Alin Pento'un Dios
an mumpapto' ad Israel an holag din
alih penghana.”

³ Ya ha'in an Micah ya inali' goh di,
“Mu hi Apo Dios ya awniat iyokod ditu'un
holag Israel hinan buhul tu'u ta eng-
ganah un mitungaw heden ali.
Ya hana ay mahkay an i'ibba tu'un inyuy di
buhul hi udum an babluy ya umanamutda.

⁴ Ya Hiyay mangipapto' ya manalimun hinan tata-
guna
an umat hi pumpapto' di mumpahtul hi
kalniluna,
mu hay alpuwan di abalinanan mumpapto'
ya hi Apo Dios an Diosna.
Hiya goh di alpuwan di anahamad di
pun'ap'apuwana,
at malenggopda mahkay
ti an amin nan tataguh nan
abablubabluy ya e'gonanday
anabagtun Apo Dios.

* **5:1** Nan Alin hi Zedekiah di angunuh an alid Judah ti napogpog nan numpapto'anah din 586 B.C., ya binulaw nan iBabylon hiya (II Ki. 25:7).

⁵ At immannung an Hiya mahkay di mangidat hi alenggopanda.”

Hay Ma'at hi Angunuhna

Ya inali' goh an hi Micah di,

“Wa ay ta gubaton ditu'uh nan i'Assyria[†]
an pumpa"ida nan nun'ihamad an
a'abung tu'u

ya inhangga tu'u nan mun'abi'ah an
a'ap'apun mangipangulun ditu'u.

⁶ At abakon nan mun'abi'ah an tindalu tu'u dida
ta diday mihukat an mumpapto' hi ad
Assyria,
ya ibaliw ditu'uh nan pangubatan nan
i'Assyria ay ditu'u.

⁷ Ya nan na'angang an i'ibba tu'un holag Israel
an niwa'at hinan abablubabluy an hakup
di Hentil
ya umatdah nan dulnun nalpun Apo
Dios,
ya umatda goh hinan apu' an udan an maneb-
nah nan nitanom ya nan holo'.
Ya bo'on mahkay nan taguy pangiyoko-
danda ti hi Apo Dios.

⁸ At middumdah nan tataguh tun luta,
mu mun'abi'ahdan umatdah nan layon
hinan inalahan.
Ya paddungnay diday imbabaluy di layon
hinan awadan di do'ol an kalnilu
an namaag ya numpudugda dida,

[†] **5:5** Hay kulugon nan udum ya hiya ya hi AntiKristun mangitnud hinan titindalunan mi'gubat hinan Hudyuh nan godwan di gutud nan Punligatan di Tatagu (Ezek. 38:1-39:29).

- ya numpatoyda ti mi'id di mangibaliw ay dida.‡
- 9 At umatdah na nan i'ibba tu'un holag Israel an abakondan amin nan buhulda!"
- 10 Ya inalin goh Apo Dios di,
 "Henen gutud ya ubaho' an amin nan kabayuyun puntakayanyun mi'gubat, ya pumpa"i' goh nan kalesan punlugananyun mi'gubat.
- 11 Ya pumpa"i' nan babluyyu an ta"on un nan nun'ihamad di allupna,
- 12 ya ubaho' goh an amin nan mumpun'utung ya nan mumbabbaag hi ma'ma'at hi udum di algaw.
- 13 Ya pumpa"i' nan pina'tanyun bulul ya nan batu ta mapogpog di pundayawanyuh nan in-yammayu,
- 14 ya ta"on un nan bululyu an hi Asherah.
 Ya pumpa"i' nongkay goh nan babluyyu
- 15 ti nidugah di bungot'u,
 at iballoh'uh an amin hinan tatagun ag-guy nangunud ay Ha"in."

6

Nan Ipabahol Apo Dios ad Israel hi Kulti

Hay Mun'ihtiguh Kulti

- 1 Ya ha"in an hi Micah ya inali' di,
 "Donglon tu'u nan ipabahol Apo Dios ay ditu'un holag Israel ti inalinay,

‡ 5:8 Hay ituduna nin ya nan anidugah an pangabakan nan Hudyuh nan titindalun AntiKristuh nan angunuh di Punligatan di Tatagu.

- Mundadaan ayun holag Israel ta ipa'innilayuy pambalyun Ha'in hi kulti ta paddungnay ihtiguan nan aduntuduntug ya nan dudunduntug nan alyonyu.
- ² At da'yun aduntuduntug ya donglonyu nan ipabahol'un Dios hinan holag Israel, ya middum ayun nipabunan tun lutan adi mapogpog* ti idiklamu' nan tatagu'."

Hi Apo Dios di Mahhun an Humapit hi Kulti

- ³ Ya inalin Apo Dios di,
 "Mahhuna' an humapit hi kulti, ya alyo' di,
 Da'yun tatagu', ngadan di inat'uh nappuhin da'yu?
 Undan pinaligat'u da'yu?
 Agayu ta tabolona'!
- ⁴ Ha'in di nangekak ay da'yud Egypt, ya binaliwa' da'yuh din nahbutanyuh di. Ya la'tot ya hennag'u da Moses ay Aaron, ya hi Miriam goh ta impangulu da'yu.
- ⁵ Da'yun tatagu' ya nomnomonyu din aat di ni-nomnom Balak an alid Moab hi atonan da'yu
 ya nan nambal Balaam an hina' Beor.†

* **6:2** Manu ay nan aduntuduntug, ya nan dudunduntug, ya nan nipabunan tun luta di tulun ma"aphod an kalahin di ihtiguh nan diklamun Apo Dios hinan Hudyu ti (1) nabayag di aatdan hinohha, ya (2) adida mapogpog, ya (3) adida goh munlangkak, ya (4) paddungnay dengngolda din ni'tulagan Apo Dios hinan Hudyuh din penghana ti i"ihnadan hinohha an aggyuda nalumluman.

† **6:5** Num. 22:1-24:25.

Ya nomnomonyu goh din na'na'at hinan
 dalan an nete"ah nan siudad ad Shittim‡ ta
 engganad Gilgal§
 ta innilaonyuy aat di nahamad an inat'un
 Dios an namaliw ay da'yu!"*

Nan i'Israel di Mehnod an Humapit hi Kulti

- 6 Ya nan holag Israel di mehnod an humapit hi
 kulti,
 ya invalidan Apo Dios di,
 “Hay e'nongmi mah ay He"an wad abuniyan
 hinan umuymi pundayawan ay He"a?
 Mabalin nin an hay uyaw an bakan ohay
 tawonay idatmih Onong an Moghob?
 7 Mu undan nin umamlong'ah unmi idat an
 e'nong di linibuh nan buta'al an kalnilu
 ya nan do'ol an lanan olibo an umat
 hinan do'do"ol an wangwang?
 Ya umamlong'a mah hi unmi e'nong nan
 pangpangullun imbaluymi ta way a'aliwan
 di baholmi?"†

Hi Micah di Mehnod an Humapit hi Kulti

- 8 Ya ha"in an hi Micah di miyatlung humapit hi
 kulti,
 ya tabolo' nan i'ibba' an holag Israel an
 alyo' di,

‡ 6:5 Josh. 3:1. § 6:5 Josh. 4:19. * 6:5 Hay umipanoh'an
 inat Apo Dios eden timpu ya impadinongna nan danum an wah
 nan Wangwang an Jordan ta way inat nan Hudyun bimmad'ang
 an immuy ad Canaan. † 6:7 Inaliwan nan holag Israel nan
 Uldin Moses ti bagin Apo Dios nan pangpangullun linala'i (Ex.
 13:1-16; Num. 18:14-19), ya paniaw nan inat nan udumnan didan
 nange'nong hi pangpangullun lala'in Hiya (Deut. 12:29-31; II Ki.
 3:27).

“Da'yu ya adi ahan umat hinay panapityu
 ti hi Apo Dios ya impa'innilanan ditu'un
 tatagu nan ma"aphod hi aton tu'u!
 Ya umat hituy pohdonah aton tu'u:
 Mahapul an nan makulug di aton tu'u,
 ya mahapul an minaynayun di pamhod tu'un
 Apo Dios ya hinan tatagu,
 ya mahapul an impa'ampa tu'uy odol tu'u
 ta nan pohdon Apo Dios di aton tu'u!”

Hi Apo Dios di Mehnod an Humapit hi Kulti

- ⁹ Ya hi Apo Dios di mehnod an humapit hi kulti
 ta ituluynan idiklamu nan tatagunan aly-
 onay,
 “Da'yun tatagud Jerusalem ya donglona'
 hi un ayu nanomnoman
 ti honogo' ay da'yu nan i'Assyria ta diday
 manuplit ay da'yu,[‡]
 at ihamadyu ta Ha"iin di ita'otyu!
- ¹⁰ Mu un'u dan aliwan nan nangatyun tatagu'
 an hay nalpuh nan kinulukyu
 ya nan nibahhaw an kiluanyuy immadan-
 gyananyu?
- ¹¹ Ti undan aliwa' di bahol nan tagun mungkumil-
 dun
 mangusal hinan adi makulug an halub
 ya nan kiluan?
- ¹² Ya mabubungot goh udot nan adadangyan ay
 da'yu,
 ya an amin ayun iJerusalem ya
 impa'enghayun munlayah!

[‡] **6:9** Hay ituduna ya ipalayaw nan i'Assyria nan Hudyu ta him-
 butda, ya na'at hidin 722 B.C.

- 13 At hiyanan ad ugwan ya ete"a' an mummoltan da'yu
 ta mun'a'ubah ayu an dumalat nan ba-holyu!
- 14 Ya ta"on hi un ayu mangamangan mu adi ayu mabmabhug,
 at huminahinaang ayu damdama.
 Ya ta"on hi un way italeponyu mu mi'id an ma'u"ubah damdama
 ti nan italeponyu ya hiyay hamhamon nan umalin mi'gubat ay da'yu!
- 15 Ya muntanom ayu ay mu bo'on da'yuy mangngal hi bungana,
 ya mumpugah ayu ay hinan olibo mu bo'on da'yuy mangusal hinan lana,
 ya mun'iwa' ayu ay hi greyp mu bo'on da'yuy manginum.
- 16 Ya manu ay ma'at hana ti inyunnudyuh din na"appuhin ugalin din Alin hi Omri,§
 ya nan imbaluyna an din Alin hi Ahab,*
 ya din tutulangna goh.†
 At hiyanan moltao' da'yu ta mabainan ayu an hinannulon da'yu,
 ya ngohoyon da'yun amin hinan tatagu.”

§ 6:16 Hay nun'alianad Israel ya hidin 885-874 B.C. (I Ki. 16:21-28).

* 6:16 Hay nun'alianad Israel ya hidin 874-853 B.C. (I Ki. 16:29-22:40). Ya da Omri ay Ahab ya do'do'ol di numbaholandan duwan ali ya un din nun'ahhun an a'alid Israel.

† 6:16 Nan ahawan Ahab an nan Queen an hi Jezebel di ohan tulangna, ya na"appuhi hiya ti hiyay nangedlod an nangitudtuduh nan i'Israel hi atondan mundayaw ay Ba'al. Ya waday ohan imbaluydan nun'alid Israel an hi Ahaziah (unu hi Joram; 852-841 B.C. di nun'alianad Israel), ya nappuhi goh hiya (I Ki. 22:51-53; II Ki. 3:1-3).

7

Hi Micah di Mehnod an Humapit hi Kulti

- ¹ Ya ha"in an hi Micah ya ipidwa' goh an humapit hi kulti an alyo' di,
 “Do'ol di umipalungdaya ahan ay ha"in!
 Ti umata' hinan huminahinaang an tagun umuy mannig hi na'angang an bungan di a'ayiw ya greyp,
 mu mi'id di inah'upa' ti na'amin an nun'apugah nan pa'appohdo' an bungan di greyp ya figs!
- ² Ti mi'id ah ohan da'yun tataguh ma'ah'upa' hi makulug di pangatnah nan babluy,
 ya mi'id ah nahamad hi mangunud ay Apo Dios!
 Ti an amin ayun tatagu ya mumpumbota' ayun munhood hi patayonyu,
 ya ta"on un didan himpamabluy ya mumpipinnatoyda!
- ³ Ya nala'eng ayun mangat hi agaga"ihaw ti mundehhan nan ngamayyun mangat hi nappuhi!
 Ya da'yun u'upihyal ya huhuwis ya mumpabayad ayuh nan pangatanyuh agaga"ihaw,
 ya da'yun adadangyan ya mandalonyuy tatagun mangat hi pohpohdonyun ma'at,
 ya an amin ayu ya mumbabaddangan ayun mumplanun mangat hi agaga"ihaw!
- ⁴ Mu ta"on un waday mibilang ay da'yuh maphod ya umatda damdamah nan hubit.

At umannung an magadyuh an madat-
ngan nan algaw hi pummoltaan Apo
Dios ay da'yu,
at ad ugwan ya mid poto' di punnomno-
manyu!

⁵ Ya adiyu goh kulugon nan heneggonyu,
ya adi ayu mundenol hinan nahamad an
ligwayu!

Ya ta"on goh hinan ahawayu ya mid mapto'
ya mibahhaw di hapitonan da'yu!

⁶ Ya nan lala'in imbaluy ya mi'id pange'gonan
amana,
ya umat goh hinan babain imbaluy an
boholonah inana!

Ya nan babain na'apu ya boholona nan
babain ommod ahawana,
at hay buhulyu ya hanan tutulangyu!

⁷ Mu ha"in ya hi Apo Dios di pange'koda',
ya Hiyay hahalimido' hi mamaliw ay
ha"in!

Ya kulugo' an hi Apo Dios an dayawo' ya
donglonay luwalu'."

*Nan Tatagun Apo Dios di Mehnod an Humapit
hi Kulti*

⁸ Ya nan tatagun Apo Dios ya ipidwadan humapit
hi kulti an alyonday,*
"Da'yun buhul† ya adi da'mi abatlan

* **7:8** Hinan verses 8-10 ya paddungnay muntutuyun Apo Dios nan tataguna ti abulutoday pumbaholanda ya nan amoltaandah awni an dumalat nan anappuhida. † **7:8** Nan buhul di Hudyud Israel ya nan i'Assyria an immuy hidin 722 B.C., ya nan buhul di Hudyud Judah ya nan iBabylon an immuy hidin 586 B.C.

ti ta"on hi paddungnay nun'atu" in ami mu
 kulugonmin bumangon ami damdama,
 ya ta"on hi paddungnay nahelngan ami
 mu kulugonmin hi Apo Dios di mangi-
 papatal ay da'mi.

⁹ Immannung an numbahol amin Apo Dios,
 at ta"on un nidugah di bimmungtanan
 da'mi ya abulutonmi ti awahmi.
 Mu hitun umangunuh at baliwan da'mi ta
 nahamad di ma'at ay da'mi,
 ya immannung an nan ipaligligatanmi
 ya mumbalin hi lenggop,
 at tigonmi nan anahamad di pamaliwanan
 da'mi.

¹⁰ At da'yun buhulmi ya innilaonyuh awni nan
 abaliwanmi,
 at nidugah di bumainanyuh nan
 ina'inatyu,
 ya hinapihapityu ti inaliyuy,
 Undan tuwali baliwan da'yuh nan
 Diosyu?
 Mu tigonmih awni an da'yuy ma'abak ti
 mun'amolta ayu
 an umat ayuh nan tatagun mun'igatin
 hinan kalata!"

Hi Micah di Mehnod an Humapit hi Kulti

¹¹ Ya ha" in an hi Micah ya ipitlu' an humapit ti
 waday ipa'innila' an alyo' di,
 "Da'yun i'ibba an holag Israel ya mag-
 adyuh nan gutud di ipaphodan nan
 babluy tu'u,
 ya mipahlig nan igad ta umambilog nan lutan
 hakupon tu'u.

- 12 Ya henen gutud ya umalida nan malpud Assyria,
 ya hinan numbino'ob'on an siudad ad Egypt,
 ya hinan abablubabluy an neheggon hinan Wangwang an Euphrates,
 ya hinan udumnan adadagwin babluy an malauhan di baybay,
 ya hinan abulubuludna.
- 13 Mu hay mahhun an ma'at ya un mabalin an ma'at hana
 ya mun'atawan nan abablubabluy an nunhituwan tu'u
 an dumalat nan baholyun i'ibba' an numpunhituh tu.”
- 14 Ya mi'hapita' ay Apo Dios hi kulti an alyo' di,
 “Apu, halimunan ni' anhan da'min pento'mun tatagum ta mihakup amin He”a,
 at iyabulutmu ni' ta umuy ami munhituh nan lutan ma"almuy mihabal hi ad Bashan ya ad Gilead
 an umat hidin inatdah din nadnoy!”

Hi Apo Dios di Mehnod an Humapit hi Kulti

- 15 Ya tobolona' ay Apo Dios an alyonay,
 “Umat hidin nangekaka' hidin o'ommodityud Egypt di ato' an mamadang ay da'yuh
 nan pangata' ay da'yuh nan do'ol an umipanoh'a.”

Hi Micah di Miyangunuh an Humapit hi Kulti

- 16 Ya ha'in tuwali an hi Micah di miyangunuh an humapit an alyo' di,
 “Nan Hentil ya wa ay ta tigonda hanan ma'at at mabainanda,
 ya madismayada,
 at ma'etotda an adida humapit,
 ya adi dumngol di ingada.
- 17 Ya mumpullu'bubdah nan hupu' an umatdah nan ulog,
 ya umatda goh hinan ahi'ad'addapan hinan luta,
 ya ahida wowogwog hinan numpunhituwandah ta'otda.
 Ya manu ay atonda ti nidugah di tuma'tandan Apo Dios an Dios tu'u,
 ya tuma'otda goh ay da'yu.”
- 18 At inali' ay Apo Dios di,
 “*Ngadan nen tagun umat ay He" a*‡ an mangaliw hi bahol nan na'angang an tatagum?
 Mi'id! He" a ya nidugah di pamhodmun da'mi!
- 19 Ya gunmu ipattig di pamhodmun da'mi ti paddungnay pun'igatinmu nan baholmi,
 ya intapalmuh nan baybay ta munlonong!
- 20 Ya inilami goh an ipattigmuy nahamad an pamhodmu

‡ **7:18** Hete ya hanul Micah ti imbaagnay ngadana tuwali an *Micah* ti hay pohdonan ibaga ya *ngadan nen tagun umat ay Apo Dios?* (bahaom nan footnote di Mic. 1:1 ta innilaom di aatna). Ya ta'on un adi umipakiki nan hanulnan ditu'u mu hanul di Hudyu dandama.

ya homo'mun da'min tatagum
ta mipa'annung din hinapitmu^h din hi
apumin da Abraham ay Jacob.”§

§ 7:20 Hay intulag Apo Dios ay dida ya ta dumo'do'ol di holagda an umatdah nan uyap di hupu' ya panag an wah tun luta (Gen. 17:5; 28:14).

xxx

Nan Hapit Apo Dios
Ifugao, Batad: Nan Hapit Apo Dios (Bible)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Batad Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Audio recording © 2012 Hosanna

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

73caf6e3-622f-5761-a5ec-fa654aef623d